

A kollektív szerződések és a honvédség

A kollektív szerződéses alkalmazottakkal kapcsolatosan szeretnék a bajtársaknak olyan támpontokat adni, amely támpontokat a hadtápszolgálatban működő bajtársaim szolgálati ténykedéseik alkalmával fel is tudnak használni.

1. Polgári (kollektív szerződés hatálya alá tartozó) munkavállalók alkalmazása:

a) Alakulatok, szervek, intézetek — kollektív szerződés hatálya alá tartozó munkavállalókat kizárólag csak akkor alkalmazhatnak, ha erre a szervezési rendelet, vagy esetenként kiadott intézkedések (*előzetes*) módot nyújtanak.

Mind a szervezési rendelet, mind az esetenkénti rendelet a kollektív szerződéses alkalmazottak járandóságaihoz szükséges anyagi fedezetet biztosítja (hitelkeret stb.)

Amennyiben a honvédség érdeke *sürgösen és halaszthatatlanul* megkívánja kollektív szerződés hatálya alá tartozó polgári alkalmazottak felvételét (elemi kár, sürgős munkaerőszükséglet, aminek hiányában a honvédségre kár háramolna) erre távbeszélőn (táviratilag) kell előzetes engedélyt kérni.

Há a parancsnok a szervezési rendeletben elrendelt létszámon, vagy esetenként engedélyezett létszámon (engedély) felül rendeli el a polgári munkások felvételét, kimeríti a 8.800/M. E. — 1946. sz. GAZDASÁGI REND BÜNTETŐJOGI VEDELME tárgyában kiadott rendelkezést, mely szerint vétséget követ el, s vétség miatt öt évig terjedhető fogházzal is büntethető.

2. Kollektív szerződés hatálya alá tartozó munkavállalók járandóságai:

A kollektív szerződés hatálya alá tartozó munkavállalók részére az Országos Munkabérmegállapító Bizottságról szóló 8.480/1948. Kormányrendelet 10. §-a szerint, a kollektív szerződésben megállapított munkabérnél *magasabbat, alacsonyabbat* kikötni, megadni és elfogadni nem szabad. Vétséget követ el és 2 évig terjedhető fogházzal büntetendő az a munkáltató:

aki a kollektív szerződésben az Országos Munkabérmegállapító Bizottság határozataiban megállapított munkabéreknél magasabbat vagy alacsonyabbat köt ki, vagy ad meg.

Mivel az egyes alakulatoknál, szerveknél, iskoláknál alkalmazott munkavállalók különféle kollektív szerződések hatálya alá tartoznak, a honvédségi szerv köteles az illetékes SZAKSZERVEZETTŐL az alkalmazásra kerülő részére folyósítható munkabért (órabért) minden egyes alkalmaztatás esetében *írásban* kikérni. Egyben fel kell kérni a területileg illetékes Szakszervezetet, hogy közölje azt a Kollektív szerződést, amely nevezett munkavállalóra egyéb tekintetben is mérvadó.

Ajánlatos ezt a kollektív szerződést ilyen esetben azonnal megrendelni, s az alkalmazottak részére hozzáférhető helyen elhelyezni.

Egyes alakulatok, — tekintet nélkül a kollektív szerződésben foglaltakra, a fennálló tiltó rendelkezésekre és törvényekre, — az alkalmaztatást engedélyező rendeletben közölt *hitelkeret* összegét elosztják az alkalmazottak számával és annak megfelelő órabért fizetnek. Ez az eljárás szigorúan tilos, s súlyos büntetést von maga után, mert vélyezetteti a tervgazdálkodást és az ország *pénzügyi* politikáját.

Ugyancsak tilos, — amennyiben a kollektív szerződés erre vonatkozóan törvényerejű kikötést nem ír elő, — jogtalan juttatások adása is: pl.: ingyen étkezés, ingyen fűtőanyag, lakás.

3. Gépjárművezetők és állandó kocsikísérők étkezési pénze és szállásköltsége:

Az Országos Munkabérmegállapító Bizottság Titkársága 10.402/—94/1949. O. M. B. sz. rendelete:

A gépjárművezetők és az állandó kocsikísérők (munkavállalók) részére, ha a munkáltató (üzem, alakulat) telephelyétől (állomáshelyétől) nyolc órán túl van távol, az alábbi étkezési pénz kell folyósítani:

Távolléti idő	Közigazgatási határon belül teljesített szolg. esetén.	Vegyesen közig. határon belül vagy kívül teljesített szolg. esetén.	Közigazgatási határon kívül teljesített szolgálat esetén.
Étkezési pénz összege			
8-12 óra	nem jár	4—Ft	8—Ft
12-18 óra	5—Ft	8—Ft	16—Ft
18-24 óra	5—Ft	10—Ft	20—Ft

Amennyiben a munkavállaló az éjszakát távol tölti, de ez alatt szolgálatot nem teljesít, úgy a munkáltató szállásáról tartozik gondoskodni. Amennyiben a munkáltató szállásról nem gondoskodik, úgy a munkavállalót

Nagy-Budapesten: napi 26.00 Ft,

törvényhatósági és megyei városokban: napi 23.00 Ft,

egyéb. helységekben: napi 15.00 Ft szállásköltség illeti meg.

4. Munkabérelszámolás fizetett ünnepnap előtt.

Egyik alakulatnál a fizetett ünnepnap alkalmából, amely szombatra esett, a megelőző napon, tehát pénteken a munkavállalók a 8 és fél órát nem dolgozták le, hanem éppenúgy, mint szombati napon, csak 5 és fél órát.

A fizetett ünnepnap *nem* eredményezheti azt, hogy a heti munkaidő rendes beosztását megváltoztassák. Ebben az esetben a pénteki napra az alakulat a ténylegesen ledolgozott 5 és fél óra után fizethet munkabért, a szombati napra eső, de a fizetett ünnepnap miatt kieső órák után, tehát 5 és fél óra után számolhat el munkabért. (10.402—40/1949. OMB.).

5. Fizetett étkezési és tisztálkodási idő.

Az alakulatok nincsenek tisztában a fizetett étkezési és tisztálkodási idővel kapcsolatos kötelezettségekkel és jogokkal.

A kollektív keretszerződés rendelkezései szerint a fizetett együttes étkezési és tisztálkodási szünetet akkor lehet és kell elszámolni, ha a munkavállalók a nyolc órát, illetve a heti rendszeres munkaidő-aznapra eső hányadát a szünettől függetlenül ledolgozzák és a szünetet az alakulat elhelyezési körletében töltik el. Ha tehát a munkavállalók a félóra fizetett étkezési és tisztálkodási szünetet az alakulat elhelyezési körletében töltik el, s a nyolc órát ledolgozzák, a fizetett étkezési és tisztálkodási szünet részükre illetékes.

6. Túlóra felszámítása.

A túlórákat az alakulatok, szervek, intézetek csak *előzetes* H. M. engedéllyel számíthatnak fel. Kollektív szerződés hatálya alá tartozó munkavállalókat *túlóráztatni* csak az OMB előzetes engedélyével szabad.

Természetesen ez nem vonatkozik az 1. pontban felsorolt esetekre, amikor is a rendkívüli helyzetnek megfelelően az alkal-

mazottakat kénytelen az alakulat honvédségi érdekből túlóráz-
tatni. (Utólagos túlóra keret kérelem.)

Amennyiben az alakulatoknak szolgálatuk elláthatósága
érdekében a kollektív szerződés hatálya alá tartozó munka-
vállalókat mégis túlóráztatni kell — előzetesen havonta előre a
H. M. (SzÜ. Főcsoport) Bajtárstól havi *túlórakeretet* kell kérni.

7. Munkavállalók felfogadása.

Alakulatok kollektív szerződés hatálya alá tartozó munka-
vállalókat csak az *Országos Munkaerőgazdálkodási Hivatal*
helyi szervezetétől igényelhetnek.

Amennyiben e szerv állomáshelyét nem tudják, érdeklőd-
jenek a helyi közigazgatási hatóságnál, vagy a szakszervezetnél.

